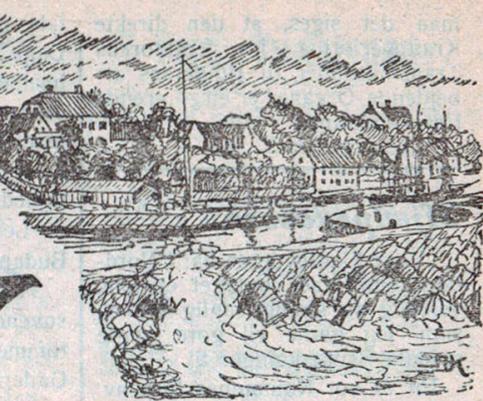

NORDBORNHOLM

Udgaar Tirsdag og Fredag
i Allinge-Sandvig,
Gadhjem, Østerlars, Hasle
Olsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgiver:
Otto Gornitzka. - Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri
Oplag ca. 3500 Eksemplarer

Nr. 144 | Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø. | [Fredag den 15. August] | Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret senest 2 Dage før Bladet udgaar. | 1930

Naar Mørket falder paa.

— 0 —

Der var saa mørkt i Aages Værelse — de tykke Gardiner var trukket for, og han kunde slet ingen Ting se. Han laa og spekulerede — som saadan en lille Dreng nu en Gang kan spekulere, naar det er mørkt og slet ikke en Lyd er at høre — han tænkte paa de Dage for et Aar siden, da Dr. Wulff hver Dag kom og saa til hans Mor, han tænkte paa sin Mor — saa tynd og bleg, hun var i de Dage. Ogsaa den Gang var Gardinerne trukket for Vinduerne — og Moderen græd hver Gang, han kom ind til hende . . . indtil den Dag Sygeplejersken tog ham ved Haanden, og førte ham ud; siden havde han aldrig set sin Mor . . . hun var død, sagde de allesammen — gaet bort fra dem — derop, hvor alle Stjernerne tindrer og gløder . . .

Og nu var der atter mørkt i Værelset — saa mørkt, at han næsten kunde føle det; det var fordi de tunge Gardiner var trukket for — og saa kunde han heller ikke se med det ene Øje — det havde de helt bundet til med Lærred og Bind . . . og det smertede ogsaa en lille Smule. Men bare de Gardiner ikke havde været trukket saa tæt for, saa kunde han alligevel godt se saa meget med det andet Øje, at hun kunde kigge paa de morsomme Billeder i den nye Bog om Ørne ude i Skoven.

Far og Doktor Wulff var nok inde i Dagligstuen — han kunde høre, de gik op og ned ad Gulvet derinde — for der var et af Gulvbrædderne, som knirkede, hver Gang man traadte paa det. Han kunde ogsaa høre, de talte sammen — sagde en hel Masse, som han kun opfattede nogle flygtige Ord af: . . . Da han vaagnede af Bevissheden, hørte han Dr. Wulff sige, blev han ved med at mumle: „vær god mod dem, der gør Dig ondt!“

— Han var paa Vej hjem fra Skole, da Ulykken skete, svarede Faderen, og de havde vistnok haft Religionstimen den Dag — antagelig er det en Sætning derfra, han stadig tænker paa.

. . . Saa gik der nogle Minutter og Aage hørte kun den knirkende Lyd, hver Gang man gik over Gulvbræddet derinde i Dagligstuen. Men atter lød Dr. Wulffs Stemme, denne Gang endnu mere svagt og utydeligt end før:

— Gamle Ven, Du maa vist hellere gaa ind og forklare det saa godt Du kan!

— At han har mistet det venstre Øje?

— Ja, og ogsaa om det andet.

— Doktor, hørte han Faderen sige, Dokter! mener Du . . . mener Du . . .

— Ja, min Ven — desværre — jeg har prøvet at lokalisere Betændelsen, — og jeg nærede Haab, lige til i Dag! men det vil komme langtsomt — maaske Dage, maaske Uger.

— Men Doktor, det er uretfærdigt, det er meningsløst . . . han er kun et Barn, han skal endnu leve i mange mange Aar . . .

Kun een Gang før havde Aage hørt denne dybe, næsten ukendelige Lyd i Faderens Stemme — og det var nu et Aar siden, den Dag, da Gardinerne blev trukket for inde i Mors Værelse.

— Min Ven, sagde Dr. Wulff derinde Du maa tage Dig sammen — om ikke andet, saa for Barnets Skyld. Hvis Du mister Selvbeherskelsen — hvorledes skal det saa gaa med Barnets?

— Men Doktor, forstaa Du da ikke — han har altid været svagelig — har aldrig kunnet lege og tumle sig som andre Børn. Bøger var det eneste han brød sig om nu, han kunde begynde at læse — Bøger og Billeder — og saa. Aage blev med eet interesseret —

alt det, de hidtil havde snakket om, havde han hørt som i en Drøm — uden at tænke over Ordenes Mening — men der skulde blot Ordet „Bog“ til, for at vække ham.

— Far! kaldte han, Far, vær sød og kom herind til mig, jeg vil gerne se i min nye Billedbog — og jeg vil gerne have Gardinerne trukket lidt fra — her er saa mørkt og sort.

Han hørte Bræddet i Spisestuegulvet knirke — det var Doktor Wulff, der gik. Saa aabnedes Døren ind til hans Værelse og hans Far kom ind til ham:

— Naa, min Dreng — hvordan har Fars Kammerat det?

— Rigtig godt, Far! vil Du ikke nok trække Gardinet lidt fra og saa give mig Bogen om Ørne ude i Skoven?

Der blev ganske stille i Værelset. Faderen svarede slet ikke — Aage kunde ikke forstaa hvorfor.

— Du svarer ikke, Far! hviskede han. Faderen tog den ene af Drengens smaa Hænder —

Aage syntes, at Faderens Haand var tung og kold, saadan som Vanterne bliver, naar man har leget ude i Sneen.

— Aage sagde Faderen stille, kan Du huske den Dreng, der skød Dig i Øjet med en Slangebøsse sidste Søndag.

— Ja, Far!

— Vil Du ikke fortælle Far, hvem det var?

— Helst ikke Far! han var min bedste Kammerat — og han vilde jo slet ikke gøre mig noget ondt! han kunde ikke gøre for det Far! Læreren i Skolen siger ogsaa, at vi skal være gode mod dem, der gør os ondt . . .

— Men alligevel min Dreng!

— Ved Du hvad, Far, det gør slet ikke saa ondt i Øjet nu — ikke nær saa ondt som i Gaar.

— Doktor Wulff — Faderen rømmede sig dybt — Doktor Wulff har lige fortalt mig, at dit gode Øje maaske ogsaa snart vil begynde at gøre ondt. Drengen gav et lille foskræmt Sæt;

— Skal jeg saa ogsaa have Bind for det? spurgte han ængstelig.

— Ja, min lille Ven, jeg er bange for det!

— Men Fader, saa kan jeg jo slet ikke se noget — ikke engang Dig!

— Nej, min Dreng.

— Og heller ikke komme i Skolemer — heller ikke se Billeder eller læse mer . . . Far! Far!

— Oh! min Dreng, min egen Dreng — blot Du var lidt ældre, blot en lille Smule ældre, saa Du kunde forstaa, hvad jeg nu vil fortælle Dig.

— Far! — aah, Far! Drengen syntes i det Øjeblik, han kunde høre sin Mor hviske i hans Øre. Far! Du mener, at det vil blive mørkt allesammen — hele Dagen — hver Dag, Far? ogsaa naar Solen skinner, Far? Og Du vil komme ind i Stuen — og jeg kan ikke se Dig! er det det, Du mener, Far?

Drengen mærkede de stærke Hænder trykke fast om de spinkle Fingre.

— Far! hviskede han, Far! vil Du ikke nok trække Gardinerne tilside?

Faderen rejste sig med Besvær — næsten vaklede hen til Vinduet og flaaede Gardinerne tilside.

— Og Far! Bogen om Ørne.

Faderens Hænder rystede, da han lagde Bogen paa Drengens Knæ.

— Far! der var noget, der knugede om Drengens Strube — Far! og saa slog han Armene om Faderens Hals for at skjule, at han græd.

— Min Dreng, min tapre, tapre Dreng.

Endnu stærkere knugede han Armene om Faderens Hals . . . saa lagde han sig tilbage paa Puden.

— Det maa være sent nu, ikke Far? næsten „Fyraften“ — Mørket falder paa!

— Ja, Aage; det er sent — og det bliver mørkt . . . mørkt for os begge to!

— Far! hviskede han lidt efter — er Du her?

— Ja, min Dreng.

— Far! den Bog, Du gav mig — den om Ørne — vil Du ikke nok gi' Fritz den — han er saa fattig, han har slet ingen Bøger . . .

Forlængst var Solen gaet ned, hist og her skimtedes en enlig Stjerne. Mørket faldt paa.

Kampen om Gummien.

— 0 —

Kautschuk og Kautschukplantager.

Med visse Mellemlum kan man stadig i Aviserne læse en Meddelelse om, at Gummikrigen nu staaar for Døren. Selv om Raagummien ikke spiller ganske samme politiske og økonomiske Rolle som Olien er dens Betydning dog steget i Forbindelse med Automobilismens Udvikling og den stedse stigende Anvendelse af Kautschuk. Amerikas forenede Stater er som bekendt Verdens fornemste Forbruger af Raagummi, men medens de forenede Stater producerer baade Olie Bomuld, savner de Kautschuk eller Raagummi og Kaffe.

For en Menneskealder siden kom den meste Raagummi fra Brasilien som fik den fra det vilde Kautschuktræ og drev en ren Rovdrift.

Efterspørgslen efter Raagummi tiltog, og man anlagde Kautschukplantager i andre tropiske Lande, navnlig i Ostindien, og Afrika, og Produktionen beherskedes næsten udelukkende af engelsk Kapital. Under Verdenskrigen dreves Produktionen op i uhørt Grad og England har faaet en dominerende Stilling ved at Ostindien er blevet den vigtigste Producent. Efter Krigen kom saa Overproduktionen med et Præfald. Kautschukpriserne var i Aarene 1921 — 22 omtrent en Femtedel af Priserne før Krigen, hvorfor de største Producenter enedes om at indskrænke Produktionen. Det gjorde sin Virkning, og Priserne var nu noget over Noteringen før Krigen. Det er denne Prispolitik, der har oprørt Amerikanerne saa meget at man i Repræsentanternes Hus har drøftet Muligheden af Represalier.

Kautschuktræet er et af de nyttigste Træer, den uye Verden har givet os. Der er ganske vist Træer i den gamle Verden, som afgiver Kautschuk, men det vigtigste hører hjemme i Sydamerika. Kautschuken eller Raagummien faas af de elastiske Masser som i Form af smaa Blærer findes i Mælkesaften i omkring 60 forskellige tropiske Træer, blandt hvilke Parakautschuktræet, Hevea brasiliensis, er det dominerende.

Ordet Kautschuk brugtes første Gang af den franske Videnskabsmand la Condamine, som deltog i den berømte Gradmaalingexpedition til Sydamerika 1735 og ved denne Lejlighed studerede Kaut-

chukindsamlingen. Ordet skulde være en Efterligning af det indianske Ord Cahuchu eller Coucho „flydende Træ.“ Allerede paa Columbus's Tid brugte Indianerne i Sydamerika Gummibolde og Gummisko.

Det varede imidlertid længe, inden Kautschuken fik større Betydning. Den berømte engelske Kemiker paaviste, at man kunde radere Blyantskrift med Kautschuk, og en Kubiktomme kostede denne Gang — 1770 — tre Shillings eller 200 Kr. pr. Kilo. Det var først da Amerikaneren Goodyear 1836 opfandt Vulkaniseringsbehandlingen at Kautschuk fik større Betydning.

Brasilien, der i Begyndelsen af dette Aarhundrede, var den største Raagummi producent, spiller nu kun en ringe Rolle paa Kautschukmarkedet. Produktionen var den rene Rovdrift og formindskes Aar for Aar.

Efter flere forgæves Forsøg lykkedes det at overføre det brasilianske Kautschuktræ til Ostindien og i vore Dage producerer den gamle Verden 90 pCt. af Forbruget.

Verdensforbruget af Raagummi fordelte sig i 1920 omtrentsaaledes:

De forenede Stater	260,000 Tons
Storbritannien	50,000 —
Frankrig	20,000 —
Italien	10,000 —
Øvrige Lande	24,000 —

Siden 1920 er disse Tal dog steget enormt, men procentvis er Forholdet sikkert nogenlunde det samme.

Det amerikanske Handelsministerium anser det for nødvendigt, at der i de kommende 10 Aar anlægges 1½ Acres nye Plantager, saafremt der ikke skal opstaa Mangel paa Kautschuk, og det paatænkes at anlægge Plantager paa Filippinerne og Sumatra.

Den engelske Kapital i hollandsk Indiens Kautschukplantager anslaaes til 200 Millioner Floriner. Paa Ceylon skal der være 150,000 Plantager.

Fra Leen til Traktor-Binderen.

Af Landbrugskandidat P. Stoubæk, Statens Redskabsprøver.

— 0 —

Kornhøsten staaar nu for Døren, og hvert eneste Landbrug begynder saa smaat at koncentrere alle Kræfter om Kornhøstens Bjergning — og mange Steder uden Hensyn til normal Arbejdstid. Resultatet imødeses med Haab og Spænding hele Landet over, thi her igennem skal en stor Del af Lønnen for det daglige Slid hentes. En god og velberget Høst er ikke alene en stor Gevinst for Landbruget, men en Vinding for hele Landet.

Den gamle Høstmetode med Le og Krat hører egentlig en svunden Tid til, men den fremmaner i Erindringen Billedet af den danske Høst, som den formede sig

for et halvt Aarhundrede siden. Forrest gik Høstkarlen med bøjet Ryg og huggede sig Skridt for Skridt gennem Sæden med de tunge, gyldne Vipper. Efter ham fulgte Pigen med Halværmer og hvid Lærredskyse. Med sin Krat delte hun Kornet ud i Neg, og det var kun et Øjeblik Sag for de rappe Hænder, at tvinde et Baand og binde omkring Neget. Saaledes gik det Skaar for Skaar, kun afbrudt, naar Karlenerettede sin Ryg for at stryge Leen — og saa sang Leerne en kort Stund deres taktfaste Staalsang fra Mark til Mark.

Høstbilledet har forandret sig. Nu er det Maskinkraft, der anvendes. Høstkarlene er degraderet til at gaa efter Maskinen og sætte Negene i Hobe eller Travet. Pigerne er næsten gledet helt ud af Høstbilledet.

Leen er ogsaa ved at glide ud af Spillet. Der er kun levnet den Husmandsbrugene og et lille Hverv paa Gaardene, nemlig at hugge det første lille Skaar, saa Selvbinderen kan faa fat.

Gamle Høstfolk siger ganske vist, at der var mere Liv over fordums Høstarbejde med Le og Krat end ved det mekaniserede Arbejde men til Gengæld har vi Teknikkens Sejrsang at fryde os over. Er det ikke et stolt Syn at se en Selvbinder køre op og ned ad Agrene og udspe Neg paa Neg saa hurtigt, at man knap kan følge den. Det er i Virkeligheden en enorm Arbejdspræstation, den er i Besiddelse af, og ikke alene udføres Arbejdet meget hurtigere, men tillige betydelig bedre end ved den gammeldags Høstmetode med Le og Krat.

Mekaniseringen vinder mere og mere frem i Landbruget, og selv om man er tilbøjelig til at mene, at en bestemt Maskine har naaet Fuldkommenheden, lægges der dog stadig Forbedringer til. I denne Sommer rettes Blikket navnlig mod de nye Selvbindere, som specielt er konstrueret Traktordrift.

Der har i de senere Aar været adskillige Roster fremme om Ønskeligheden af en sværere Traktor-Binder, og de førende Mejemaskinfabrikker har været lydhøre overfor dette Krav. Paa Maskinudstillingen ved Jubilæumsdyrskuet i København var der saaledes Lejlighed til at se fire specielle Traktor-Bindere, nemlig „Deering“, „Johnston“, „Mac Cormick“, og „Massey-Harris“, alle særdeles tiltalende Maskiner at se paa, og Maskiner, der forhaabentlig ogsaa viser sig at svare til de Forventninger, der næres til dem.

Der har egentlig kun været een Anke at rette mod de tidligere anvendte Traktor-Bindere med direkte Kraftoverføring og det er, at deres Holdbarhed har været for ringe. Man maa jo erindre, at med Undertagelsen af Skæreapparat og Platform, der blot var gjort noget bredere, var de øvrige Organer i det væsentligste dimensioneret som ved Hestebindere, hvorfor de i mangfoldige Tilfælde var overlæst. Paa Kraftoverføringsakslen findes der ganske vist en fjederbelastet Kobling, der skal udløse, hvis Modstanden blev usædvanlig stor; men den instilles i Reglen saaledes, at den kun udløser, saafremt der er en absolut Hindring for Binderens fortsatte Arbejde (Sten i Skæreapparatet o. lign.) Iøvrigt

maa det siges, at den direkte Kraftoverføring fra Traktorens Transmissioner til Binderens arbejdende Organer er en glimrende Foranstaltning.

Hjælpekassen.

„Flere Skatteydere“ har i Nordbornholm faaet optaget en lille, velvillig og strengt saglig Artikel, som jeg gerne vil gøre nogle spredte Bemærkninger til.

En af vor Kommunes forhenv. Borgmestre plejede at sige omtrængt saaledes: „Hjælpekassen er en suveræn Institution, som ingen udenforstaaende har nogen Indflydelse paa.“

Det er meget rigtigt sagt, naar det gælder Udbetalingerne af Kassen osv, men med Hensyn til Bevillingen af Kassens Midler er det ene og alene Byraadet, der har Bestemmelsesretten. Derfor staaer det i dettes Magt at regulere Hjælpekassens Midler efter Kommunens finansielle Bæreevne, og her maa det egentlige Ansvar for Omsætningens Størrelse altsaa lægges.

Efter dette bliver det Hjælpekassebestyrelsens Opgave at fordele de bevilgede Midler til de virkelige trængende saa retfærdigt som muligt og iøvrigt sørge for, at den af Byraadet fastsatte Sum strækker til.

„Flere Skatteydere“ mener, at sidste Aar var heldigt for Hjælpekassen paa Grund af den milde Vinter og finder derfor den ydede Hjælp — Kr. 5,60 pr. Indbygger — „forfærdende stor“.

Ja, i Forhold til de øvrige bornholmske Byer, Rønne undtaget, er vi højt oppe. Sidste Vinter var ikke alene mild; men gav ogsaa meget Ekstraarbejde, f. Eks. ved Elektricitetsforsyningen og Nedlægning af Telefonkabler, Kloakarbejde osv. — Jeg ser dog ikke rettere, end at den nuværende Bestyrelse var meget nøjeregnende med Uddelingen af Kassens Midler og ikke manglede Forstaaelse af, at der ogsaa skal tages Hensyn til den Side af Medaljen, der vender ud mod Skatteyderne.

Hjælpekassen maa først og fremmest understøtte de Familier, hvis Forsørger er ramt af langvarig Sygdom, at ikke Børnene skal blive underernærede eller vanrøgtede med Hensyn til Renlighed og Klædedragt.

Fremdeles maa den understøtte enkelte svagelige Enker med Børn. Ældre Enker maa den holde klar af Fattigvæsenet, indtil de kan opnaa at faa Aldersrente. Invalidrenteydende maa den af og til yde en Haandsrækning, og Arbejdere, der har opbrugt deres Arbejdsløshedsunderstøttelse, kan det ogsaa i enkelte Tilfælde være nødvendigt at hjælpe.

Ind mellem de ovenfor nævnte Tilfælde, som man ikke let kommer uden om, krydser en Del Ansøgere, der maa afvises, medens andre bør komme i Betragtning, da det gælder ekstraordinære Forhold i Hjemmet, som dette ikke selv magter.

Om det, som „flere Skatteydere“ ønsker, kan lade sig gøre yderligere at nedsætte Hjælpekassens Budget, kan jeg ikke have nogen Mening om; men at Bestyrelsen gerne gør det, hvis den kan undgaa at gøre de trængende Uret, er uden for al Tvivl.

H. P. Koefoed.

Med Kajak gennem Europa.

Fra Østersøen til Sortehavet.

Gennem den ensomme Puszta.

VI har bedt „Mutter“ om at purre os tidligt, og hun holder Ord; det er endnu ikke rigtigt lyst, da hun rusker i os.

Stille klæder vi os paa, for ikke at vække de andre, og gaar saa ind og siger Farvel til vor rare Værtinde. Hun er ked af, at vi vil af Sted og forsøger at over-

tale os til at blive endnu nogle Dage; men da Overtalelserne ikke hjælper, klapper hun os paa Skuldrene, og medens smaa Taarer lister sig frem i Øjenkrogene, trykker hun mig med sydlandsk Heflighed ind til sig og kysser mig. — Lev vel, og kom snart igen til Budapest! —

Vi vandrer gennem den endnu sovende By; kun Arbejderne, der tømmer Skraldespandene og fejrer Gaderne, er paa Færde.

En Time efter har vi Kajakken paa Vandet og padler ned ad Strømmen under de mange Broer. Herlig er Bybilledet i denne tidlige Morgenstund — sammenholdt af den lette Taage. Bloksbjerget med de monumentale Bygninger ligger gemt bag et fint Slør. — Til venstre deler Strømmen sig omkring den frugtbare Ø *Csepel*.

Kun faa Byer passeres i Løbet af Dagen, derimod mange Flodpampere og Slæbere med Pramme, der pisker det gule, mudrede Donauvand til hvidt Skum. Bjergene paa højre Flodbred tager af, Eggen bliver flad og uden særlig Interesse.

Solens glødende Skive sænker sig langsomt bag Skovene mod Vest — efterladende rubinrøde og blaaivolette Skyer; vi lægger til Land, tilbereder et solidt Maaltid og venter saa paa, at Maanen skal staa op. Natten skal benyttes til at padle videre ned ad Floden, der her gør et ensformigt Indtryk.

For at skærme os mod Nattekulden og de mange Myg, samler vi Kvas og Grene og antænder et stort Baal.

Maanen er i Aftagende, først ved 10-Tiden viser den sig over Trætoppene, spredende Tusmørket.

Vi har inddelt Tiden i Vagter, og Robert kryber i Soveposen, medens jeg tager de første tre Timer ved Pagajen.

Det er vidunderligt, ganske stille Vejr. Maanen ligger paa Ryggen, man tæller Tusinder af Stjerner.

— Jeg sidder paa Dækket, for at min Kammerat kan have hele Rummet for sig selv. Det varer ikke længe, før han sover, nymnet i Søvn af Pagajens ensformige Plask mod Vandspejlet, han hører end ikke, at jeg — for at faa Tiden bedre til at gaa — synger alle mulige Sange og Viser.

Bredderne frembyder ingen Afveksling, som en Mur staaer Træerne til begge Sider — jo, forude blinker en hel Række Lys, skarpe Projektører og Lyskastere. Hvad kan det være? — Som jeg kommer nærmere, ser jeg, at der arbejdes paa Opførelsen af en ny, stor Bro over Floden. Elektriske Kraner løfter de svære Jernbjælker paa Plads, Autogenflammerne skærer sig gennem Staalet, det smeltende Metal drypper som smaa Ildkugler ned i Floden. — Arbejderne nitter og nagler i den stille Nat.

Ganske snæver er Passagen mellem de mange nedrammede, foreløbige Bærepiller. Strømmen fører Kajakken igennem med susende Part. Hammerslagene og Raabene dør hen — atter lukker Ensomheden sig om os.

Engang imellem passeres en Vandmølle. Møllehuset ligger forankret ude i Floden og har paa begge Sider et Skovhjul, der gaar sin sindige Gang drevet af Strømmen. De maa have meget Korn, siden de maler om Natten; heldigvis er der hængt Lanterner ud, saa man kan vare sig for Hjulet.

Min Kammerat sukker dybt, vender sig uroligt og taler i Søvn — stødvis og uforstaaeligt.

Drømmer Du om den sortøjede Maritska? — eller er det den sta-

dige Arbejdsløsheden. Din Fremtids uvisse Skæbne, som der gør Dig urolig? — Nej, hvorfor tænke paa Fremtiden; for Øjeblikket har vi dog ingen Grund til at klage; frie og uafhængige glider vi ned ad Floden; vi har ingen Bekymringer for Dagen i Morgen, Bredderne bugner med Markens Frugter og overalt træffer vi gæstfrie Mennesker.

Natten omgiver os med sin Poesi; Ildfluene leger ud over Floden, en Stime sølvglinsende Skaller forfølges af en eller anden Rovfisk og springer forskrækket flere Fod op over Vandspejlet. — Af og til lyder hæse Fugleskrig ud fra Skoven, eller et mægtigt Plask, naar et Stykke af Floden undergraved Grønsvær styrter i Vandet.

De tre Timer gaar hurtigt; jeg vækker min sovende Kammerat, vi skifter Plads, og længe varer det ikke, før jeg slummer ind.

Ved Morgengry lægger vi ind til Bredden, vasker os og spiser Frokost. — Det smaa regner hele Dagen; men vi padler videre kun iført Badedragter. — Gør Indkøb i morsomme Landsbyer, hvor Husene er lerklinede og dækkede med Straa. Ænder, Gæs og Høns løber ud og ind. — Sorte Grise og do. nøgne Unger roder rundt mellem hinanden i Skarndyngerne.

Vi kommer forbi Marker med Æble- og Blommetræer, og de første Vinhaver med modne Druer. — Her er saa varmt, at Vinen ikke behøver at vokse op ad en Bjergside for at blive moden. — Der er hverken Huse eller Mennesker i Nærheden, og vi kan ikke staa for Fristelsen, men plukker og laster Kajakken med de herlige Frugter.

Senere paa Dagen kommer vi forbi flere saadanne Marker, og en Vogter — en Knøs paa 16-17 Aar — indbyder os til at overnatte i hans Straahytte.

Vi forstaaer ikke et Ord af, hvad han siger, og maa gøre os forstaaelige for hinanden ved „Tegn og underlige Gerninger“. — Han forklarer os, at han er her for at passe de udstrakte Melonmarker, som tilhører en afsidesliggende Gaard. — Hans Hytte er opført af Straa og flettede Maatter, nogle gamle Klude bruger han at dække sig til med. Udenfor er Ildstedet, et Par Blikdaaser og nogle Lerkar er alt, hvad han har at koge i.

Han viser os det hele, og Munden løber ustandseligt. Saa henter han nogle store, grønne Vandmeloner ude fra Marken, flækker dem og skærer Terninger ud med sin Lommekniv; vi bærer os ad lige som ham, sorterer Kærnerne fra i Munden og spytter dem i Langspyt ud i Floden. — Da han har spist det i Midten siddende siddende mest saftfulde Kød, morer han sig med at lægge Skallerne fra sig, som saa straks bliver oversaaede med Hvepse, der i Løbet af kort Tid drikker dem saa fulde i den søde Saft, at de næsten ikke kan flyve. Derpaa smækker han Skallerne sammen og smider dem i Ilden, medens han ler skadefro.

Nede ved Floden fanger han — ved at føre en Ketsjer frem mod Strømmen — Masser af forskellige Smaafisk, som han koger og rister over Ilden og broderlig fordeler mellem os. Til Gengæld trakterer vi ham med Kaffe og Tobak, som for ham er sjældne Varer.

Det bliver mørkt og køligt, Robert og Eneboeren forsvinder i Straahytten, medens jeg gaar til min Kajak — glad ved ikke at skulde sove i den Hvepsere.

Fra Dag til Dag.

— 0 —

Kaptajn Ødbergens, Nexø,

den mangeaarige Fører af „Østbornholmske“s Skibe, fylder Lørdag 75.

Drukneulykke.

I Forgaars Eftermiddag ved 4—5 Tiden fik tre unge Mennesker Harry Jensen, Kaj Kühnau og Herluf Pickering Lyst til at ro en Tur i Hammerhavnen.

Harry Jensen sejler med Skonert „Ib“, der f. T. ligger i Hammerhavnen, og hvis Fører er Broderen Anton Jensen. De laante Jollen; men ved Havneudløbet syntes Pickering, der var for megen Sø, og vilde i Land. De andre roede ca. 100 m. ud, da en Bølge kændrede Jollen. Det lykkedes de ombordværende at rejse den paa ret Køl, og efter at have klamret sig til den, kom de atter op i den af Vand fyldte Baad og forsøgte med en Aare at ro ind imod Land.

En Bølge kændrede imidlertid atter Jollen, og de forsøgte da at svømme ind til Klipperne Kaj Kühnau naaede Land, men Harry forsvandt i Bølgerne. Harry var yngste Søn af fhv. Skibsfører Minusius Jensen, der tidligere har haft den Sorg at miste et Par Sønner, begge Søsmænd. Havet tog dem.

Hotel Strandlot

fejrede forrige Lørdag en ny Triumf med sin Blomsterfest og fejede derved en ny Festaften til den snart anselige Række af vellykkede og godt besøgte Fester, som Hotellet har afholdt i Sommerens Løb.

Salen var pragtfuldt smykket med et Væld af Blomster fra Gartner Kofoed, smukt og smagfuldt arrangeret af Hr. Malermester Nielsen, Sandvig.

Blandt de fremmede Gæster saas af stedlige Hr. Lærer Toft og Frue og Hr. Ingeniør Andersen med Familie. Aftenens Clou var Udnævnelsen af „Rosendronningen“, hvor den smukke og elegante Frøken Peters fra København blev den udvalgte.

I Morgen, Lørdag Aften fejres den sidste Lørdagsfest i denne Sæson. — Den kommer til at staa i Høstens Tegn. Vi henviser til omstaaende Annonce.

Biografen

fremviser paa Søndag den muntre Film „Blind Passager“. Fortællingen om den lille Borneo-Skønhed Dolly, der gør Hovedet kruset paa alle Mandfolk, men alligevel gaar uskadt ind til Lykken.

Extra: „Under Nordlyset“.

Vore Bogstaver er fra Moses' Tid.

Dr. phil. Aage Schmidt skriver fra Jerusalem til „Berl. Tid.“, at man i Palæstina har fundet et Stykke af en ituslaaet Krukke, paa hvilken der findes gamle hebraisk-føniske Bogstaver, skrevet med Blæk. Skaaret stammer fra et Bygningslag fra 1600 Aar før Kristi Fødsel og viser, at vor Bogstavskrift, som kun er en Variant af det gamle hebraisk-føniske Alfabet, gaar helt tilbage til Moses Tid, saaledes som denne angives i Bibelen. Det er da tænkeligt, at Moses har brugt denne Skriftart, da han skrev Lovene ned.

Byen, der ikke kender Kredit.

I en Tid, hvor Handelen gør alt muligt for at indskrænke Kreditgivningen, kan det sikkert være af Interesse at vide, at der i Amerika findes en By, hvor Kredit overhovedet ikke kendes; det er i Byen Bloomfield i Nebraska. Her kan ingen, det være sig fattig eller rig, købe noget uden at betale kontant. Systemet har blandt Byens Handlende været praktiseret siden 1927, da Kreditgivningen havde naaet et saadant Omfang, at mange af Byens Forretninger, truedes med Ruin. — Byens Købmandsforening afskaffede resolut al Kreditgivning, og for at ingen af de Handlende skulde bryde ud, fastsattes der en Mulkt paa 100 Dollars for Overtrædelse, og Mulkten fordobles i gentagende Tilfælde. Idag, to og et halvt Aar efter, viser Systemet sig ikke blot stadig at kunne praktiseres men at medføre almindelig Velstand i Byen, Forretningerne blomstrer,

og Bankkontoerne vokser langsomt men sikkert. Og Byens Indbyggere kan gaa trygge gennem Gaderne uden at resikere at møde en eller flere Fordringshavere; de behøver ikke at smutte om ad en Sidegade for at undgaa et ubehageligt Møde.

Færdselsregler

— 0 —

i Henhold til Loven af 1923.

Fodgænger! husk, at Gade og Vej benyttes af Køretøjer, som pludselig kan komme til Syne; derfor: Se dig odt for, før du gaar ud paa Kørebanelen, og træd aldrig baglæns ud paa den.

Skal du over Gade eller en Vej, saa husk at se til begge Sider, før du gaar ud paa Kørebanelen, og gaa saa tværs over, ikke skraas over Kørebanelen.

Læg Mærke til de Tegn, som Kuskene eller Chafførerne giver: strækker de Pilsken eller Haanden ud til Siden, kan du se, til hvilken Side de vil svinge.

Du skal særlig passe paa ved Gadehjørner og Vejkryds; der kan komme Køretøjer, som drejer fra den ene Gade eller Vej ind i den anden.

Gaa aldrig pludselig frem bag om et Køretøj, men overbevis dig først om, at andre Køretøjer ikke kommer frem paa den anden Side.

I Byerne bør du gaa paa det Fortov, som du har paa venstre Haand og paa Landevejen i venstre Side af Vejen, saa vil du have let ved at se, om Køretøjer nærmer sig.

Vær hensynsfuld mod andre, saa at det bliver let for alle at følge Færdselsreglerne, og advær dem, der uforsigtig handler imod dem.

Cyklist! Før du er sikker og øvet bør du aldrig køre paa Gader og Veje, hvor Færdslen er stærk.

Hvor der er Cyklesti, skal du benytte den, hvis den ligger paa din højre Haand.

Giv Tegn, forinden du standser eller drejer til Siden, og husk at dreje i stor Bue til venstre og lille Bue til højre.

Kør aldrig bagfra forbi andre Køretøjer i Gade- eller Vejkryds.

Kør altid hensynsfuld og søg at undgaa at tilsprøjte Fodgængere og andre i daarligt Føre.

Vær god mod Naturen.

— 0 —

Den skønne Natur fylder dit Sind med Friskhed og Glæde —

Den gør dig sunderne baade paa Legeme og Sjæl. — Derfor — vær god mod Naturen som mod en Ven!

Har du fundet en køn Plet ude i den fri Natur, saa ødelæg den ikke! Husk paa, Naturens Skønhed er ikke din alene, den er alles!

Har du ligget i et Skovbryn eller paa en Strandbred og spist din Mad, saa efterlad ikke Stedet som en Køkkenmødding, naar du gaar din Vej. Lad ikke tomme Flasker, Konservesdaaser, Æggeskaller og Papir forstyrre Skønhedsindtrykket for dem, der siden søger Stedet!

— Gør rent efter dig!

Pluk aldrig Markens eller Skovens Blomster, hvis du ikke bryder dig om at tage dem med hjem. Det er hensynsløst at plukke Blomster for straks efter at smide dem bort igen. Ogsaa Blomster lever, og saa længe de lever, kan de glæde Mennesker,

Ryk ikke Anemoner eller andre Blomster op med Rod! Naar du gør det, er du med til at udrydde den danske Skovs Skønhed! Vil du ved Foraars tid have grønne Bøgegrene med dig hjem fra en Skovtur, saa skær Grenene omhyggelig af med en Kniv! Skær dem af med et skraat Snit, og vælg dem paa en saadan Maade, at du ikke ødelægger Træets Form og Skønhed. Tag kun Grene, hvor du har Lov dertil! Ødelæg aldrig unge Træers Topskud. Glæd dig ved Fuglenes Sang, men rør ikke Fuglenes Reder.

Færdes du paa Steder, der tilhører Privatmænd, saa vær dobbelt omhyggelig og nænsom i din Optræden. Hensynsløse Turister har lukket Adgangen til mange kønne Steder i vort Land, fordi de ikke var gode mod Naturen.

Vær varsom med Ild, naar du færdes i Skov.

Men du, som har lært at sætte Pris paa Naturens Skønhed, du vil altid være en god Turist.

Du vil altid erindre, at saa køn og ren, som du selv ønsker at møde Naturen, saa køn og ren bør du efterlade den til andre.

Allinge-Sandvig.

Mandag d. 18. denne Maaned paabegyndes **Ud-pantning** for **3. Termin** (Juli 1930) Skatterestancer.

Allinge-Sandvig Byraad,
13. August 1930.
M. Bloch.

Høstfest!!

Hotel Strandslot
Lørdag den 16. ds. Kl. 9 (21)

Illumination, Ballondans,
Dukkedans m. m.

H. Reiner.

Lærere

til **Bogføring** og **Fri-haandstegning** søges til Teknisk Skole i Allinge 1. Oktober. Ansøgning bedes snarest tilsendt Formanden for Haandværker- og Industriforeningen.

P. B. V.

Johs. Pedersen.

En god, fast Vogn

ønskes til Købs, event. Bytte med Grise.

Brogaard pr. Allinge.

Et Føl,

4 Mdr. gammel, halv Belgier, er til Salg eller Bytte med 6 Ugers Grise.

Munch, Lauegaard,
Østerlars.

Baad til Salg

En god Baad, 11 Fod, tjenlig som Skibsbaad er billig til Salg Fyrp. **H. Andersen** Hammerodde.

En Pige eller en Dreng

14—15 Aar kan faa Plads paa **Højgaard** i Rutsker.

Mejeriet

„**Kajbjerggaard**“

Flødeis!

ANNANAS, NOUGAT, VANILLE

Isen bringes indpakket for 1 Kr. 80 Øre pr. l.

Uindpakket ved Afhentning 1 Kr. 50 Øre pr. l.

Ærede Kunder gøres opmærksom paa, at alle Former, ogsaa de smaa 1/2 l Daaser, er Mejeriets Ejendom og bedes derfor returneret.

Yngre Medhjælper

som kan malke og deltage i alt forefaldende Arbejde, kan faa Plads straks.

Avlsbr. Grønbech, Sandvig.

En ung Orne

staar til Afbenyttelse hos J. Dam, Møllevang.

Bedegade Orneforening.

Biografen.

Søndag Aften Kl. 8

Blind Passager.

Lystspil i 6 Akter med Lillian Harvey i Hovedrollen.

Under Nordlyset.

Smukke Naturbilleder.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvæmste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Urglas.

De nye Urglas, som ikke kan slaas i Stykker, har jeg paa Lager i alle gangbare Størrelser og sættes i paa faa Minutter.

Conrad Hansen, Allinge

Tlf. 140 Guld-, Sølv-, Plet-, Tin- og Nikkelvarer. Tlf. 140
Stort Udvalg. Gode Varer. Priserne billige.

Meddelelse.

Det meddeles herved høfligst de ærede Beboere i Allinge og Omegn, at jeg har overtaget det af Frk. **K. Munk** gennem mange Aar førte **Sæbehus i Havnegade i Allinge** og vil fremtidig drive Forretningen under Navnet „**TATOL**“.

Samtidig med denne Forandring er Forretningen bleven betydeligt udvidet og omtatter nu, foruden **Sæber, Parfumer, Toiletartikler, alt i Konserves, Kaffe, The, Chokolade, Biscuits, Tobak, Cigaretter og Cigaretter.** — Stort Udvalg i Køkken-Udstyr.

Som Reklame for vort Konserves

udsælger vi en **Daase Leverpostej, en Daase Gaffelbittar og en Daase Sardinier**, samlet Pris kun **89 Øre.** Alt i ekstrafine Kvaliteter.

Varene bringes overalt.

Ærbødigst

TATOL-Udsalget i Allinge.

Tlf. 23. — **A. Sonne.** — Tlf. 23

Stort Godtkøbs-Udsalg

(grundet paa Forretningsafstaaelse)

fra **Tirsdag d. 12. til Lørdag d. 23. August.**

Damefrakker og Kjoler — lidt ældre Facons — samt Drengdragter til **Spotpris!**

Rester i Bomulds- og Uldmousselinier. Gulv- og Bordtæpper meget billigt. **Under Udsalget 10 pCt. paa alle kurante Varer.** — Alt pr. Kontant.

Messens Ene-Udsalg

Firma: **Chr. Olsen, Allinge.**

Hvorfor købe Tryksager

Indpakkingspapir og Poser

hos omrejsende Agenter, der paa Grund af Rejseudgifter maa beregne større Avance paa en ringere Vare, og sælger denne paa Efterkrav og uden Garanti.

J Gornitzkas Bogtrykkeri, Allinge,

er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering. Telefon 74. **Indpakkingspapir, Økonomruller, Poser & Konvolutter til Fabrikspris.**

BRØDRENE ANKER, HASLE

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Ajlepumper - Vandpumper - Varmtvands-Anlæg,

Til Syltetiden

anbefaler vi vort store Udvalg af

Syltekrukker,
Henkogningsglas,
Henkogningskedler,
Pergament,
Syltesprit,
Rom,

Cognac,

Sukker,

Eddike,

Syltepulver

og iøvrigt alt til Syltebrug.

Produkten.

Regnskabsbøger

og Protokoller leveres billigst efter ethvert Skema. Hurtig Ekspedition. Sygekasselove og Kontrolbøger. Formularer, Attester og Blanketter.

Allinge Bogtrykkeri.

Lukket 5 Pers. Bil

udlejes. Tlf. All. 8y kan benyttes.

Villy Jensen, Tein.

Biler

udlejes. 4—5 og 12—14 Pers. nye Vogne. Billige Priser.

Lastkørsel udføres.

E. Hansen, Tein. — Tlf. Rø 57 x.

Huggede og polerede

Gravmonumenter

i Bornholms smukkeste Sten til Polering. Er altid paa Lager til rimelige Priser. Forlang Tilbud.

Se min Monument-Udstilling, Havnegade, Allinge.

Borrelyngens Granitværk.

V. Sørensen.

Overretssagfører

Jac. Jensen.

Inkassationer, Ejendomshandler. Dokumentskrivning, Dødsbehandling m. v.

Kontor i Allinge:

(Bogtrykker Gornitzkas Ejendom). Træffes personlig hver Fredag Form.

Aktieselskabet

Hasle Bank

modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Termindydelse til Kredittoreninger, ordner Kreditaan m. m.

Lysttur

til **Christiansø**

med s/s **HAMMERSHUS**

Onsdag & Fredag.

Fra Allinge 9³⁰, fra Gudhjem 10³⁰
Retur fra Christiansø 14³⁰.

Pris 4 Kr.

Lystturen Christiansø har Togforbindelse med alle bornholmske Jernbanestationer, hvor gennemgaaende Billetter faas for Skib og Bane Tur-Retur 5 Kr.

SIMRISHAMN.

Afgang fra Allinge Kl. 9

Mandag, Tirsdag, Torsdag, Lørdag.

Retur fra Simrishamn 16⁴⁵.

Afg. **Søndag** fra Allinge Kl. 8 og 19.

Retur fra Simrishamn 11 og 22³⁰.

Billetter faas i Dampskibsselskabet Østersøens Kontor, Tlf. Allinge 75, eller Turistbureauet Sandvig, Tlf. 100.

Pris Tur-Retur: 1 Dag 5 Kr.,

2 Dage 6 Kr., 30 Dage 8 Kr.

Bornholms

Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa

3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a.

Alm. Sparekassevilkaar 4

Folio 2

i Forsørgelsesafdelingen 3,6

hvortil Præmie, hidtil 2,4

7 Pers. Turistbil

udlejes

E. Ipsen, Havebo, Allinge

Tlf. 147.

Gruppe-, Industri-, Portræt-, Interieur-, Sports-, Illustrations-, Heste- og Kreatur-Fotografering udføres overalt paa Bornholm uden ekstra Vederlag for Befordring.

Kaare Rasmussen.

Tlf. Ronne 526.

Forstørrelser efter gamle Billeder udføres paa egen Forstørrelsesanstalt.

Nye Abonnenter

paa „**Nordbornholm**“ kan — saa længe Oplaget rækker, faa Bladet tilsendt fra 1. Juli.

Avertér i „**Nordbornholm**“!

Allinge Teglværk

anbefales.

Mursten, Teglsten, Drænrør.

Tlf. 127.

7 Pers. Turistvogn

udlejes billigt.

Grønbechs Hotel Tlf. Allinge 36.

Chr. Sørensen.

Personkørsel

udføres med ny lukket Chevrolet

Poul Nielsen

Tlf. 145 ved Lindeplads, Allinge

Last- og Personkørsel

udføres.

Karl Christensen.

Tlf. Hasle 99.

Al Lastkørsel udføres

samt **Svin** til Slagteriet a 75 Øre pr. Stk.

En 12—14 Pers. Bil udlejes.
Tlf. All. 117 y. **A. Engell, Tein.**

Ny lukket Bil

udlejes.

L. P. Olsen, ved Tejn St.

Tlf. All. 59 kan foreløbig benyttes.

Ny 4—5 Personers

Chevrolet-Bil

udlejes til moderate Priser.

Charles Pedersen. Tlf. Allinge 118

Forretningskonvolutter

sælges med Firma for kun 8 Kr. pr. Mille.

Allinge Bogtrykkeri.

Gaa ikke over Aaen efter Vand

Køb Deres Forbrug af Sodavand fra Mineralvandsfabriken

BORNHOLM

Sandvig Telefon 25

Flaskerensningen foregaar under lagtagelsen af de strengeste Krav til Renlighed og Hygiejne.

Ved Fabrikationen anvendes kun de allerfineste Raastoffer.

Produktet staar fuldt ud paa Højde med de oversøiske Fabrikkers.

Slagteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag.

Fersk Flæsk, Karbonade, Mørbrad.

Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knæpølser

Kogt Skinke,

hjemmesmeltet Fedt.

Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

En Jomfru

kan faa Plads til 1. August paa **Pilegaard** pr. Hasle.

Abonnement

paa

„**Nordbornholm**“

kan i Hasle tegnes i

Marckmanns Kiosk,

hvor ogsaa løse Nr. kan faas a

5 Øre.

Den fikse Sko

med den gode Pasform faas i

C. Larsens Skotøjsforretning, All.

Fest- og Bryllupssange

leveres billigst fra

Allinge Bogtrykkeri.

Allinge Skæperi

Optændningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.

Tlf. 29. **Geert Hansen.**

Kofoed & Mortensens Byggeforretning

Ligtøj og Ligsenge. Ligkistelager. Ordning af Begravelser.
Telefoner 77 og 79.

Det bedste Høstbindegarn

til den billigste Pris faas i

Produkten.

18 pCt. Superfosfat, 40 pCt. Kali

til Levering i Efteraaret bedes bestilt i

Produkten.

Drivremme.

Vi anbefaler vort store Lager af **Gummiremme og Balataremme.**

Vi har alle Dimensioner paa Lager. Kvaliteten er den bedste, Prisen den billigste. *Remsamlere, Remfedt, Olie og Konsistentfedt anbefales.*

Produkten.

Meget billigt sælges

Sommerfrakker, Sommerkjoler, Aldne Golfjakker, hvide og kulørte.

Badekaaber.

Hvide Drengeskabitter af prima Kadetsatin.

Leverandør til Vare- og Landbrugslotteriet.

Magasin du Nord's Udsalg
ved Victor Planck, Allinge.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 865. Chr. Dideriksen, Rønne. Tlf. 865

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.
I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Anton Sonnes Ligkisteforretning

fortsættes uforandret.

Ligtøj og Ligsenge paa Lager. Ordning af Begravelser.

Agnes Sonne. H. Th. Mortensen.

Maskinsnedkeri, Allinge.
Tlf. 47.

G. Jørgensens Slagterforretning

Tlf. 66. — ALLINGE — Tlf. 66.

Anbefales med 1ste Klasses Varer til rimelige Priser.

Prima Oksefars. **Oksekød**
Rørt Kalvefars, færdig til Brug. **Kalvekød**
Flæskofars. **Lampekød**

Bestillinger modtages. — Varerne bringes overalt.

Gudhjem Møbelsnedkeri

anbefaler alle Slags MØBLER fra Lager og efter Bestilling. Jeg har altid LIGKISTER paa Lager i sorte, hvide og Egetræsmaalede samt Ligtøj. Kisterne leveres fragtfrit til Østerlars og Rø.
Tlf. Gudhjem 40. **ALFRED LUND.**

Alle Tryksager

saasom

Regninger, Meddelelser, Konvolutter,
Dags-Dato, Vekselsblanketter,
Visitkort og Takkekort,
Love og Regnskaber,
Sange og Salmer,
Medlemskort

leveres bedst og billigst fra

Allinge Bogtrykkeri.

Badningens 10 Bud.

Formanden for Dansk Svømme- og Livredningsforbund, Hr. Holger Nielsen, giver i Anledning af de mange Drukneulykker, hver Sommer er saa rig paa — følgende gode Raad:

1. Gaa aldrig alene i Vandet.
2. Svøm ikke for langt ud. Det er aldeles ingen Nytte til, og du udsættet kun dig selv og dine Medmennesker for Fare, dersom du pludselig gribes af Ængstelse eller af et Ildebefindende, og Kræfterne derved svigter dig.

3. Bader du i en Mergelgrav eller paa Steder, hvor du ikke kender Vanddybden, tag da om Livet et Reb, som en anden — staaende paa Land — holder i.

4. Bader du fra Baad paa dybt Vand, tag da ligeledes om Livet et Reb, som holdes af en i Baaden værende Person. Spring ud og gaa op fra Baadens For- og Agterende ikke fra Siden. Skulde det ske, at Baaden, du er i, kæntrer, bliv da ved den, medmindre du er nær ved Land og er vis paa at du kan svømme ind.

5. Gaa ikke i Vandet lige efter et Maaltid, ej heller efter stærk Anstrengelse (for Lunger og Hjerter virker normalt igen) Mennesker med Tilbøjelighed til stærk Hjerterebankning maa ikke bade uden Lægens Tilladelse.

6. Sig til Børnene, at de aldrig i Kaadhed maa skubbe hverandre i Vandet fra Bro eller Baad, og at de aldrig i Vandet maa dukke hinandens Hoved under.

7. Lad dem ikke blive længere i Vandet end højst til det Tidspunkt, hvor den første Kuldegysning indfinder. Paase, at de efter Badet ikke fryser (uvirksomme opholder sig i kølig Luft). Og lad dem heller ikke overdrive Solbade.

8. Tillad ikke Børn — ukendt med Sejlads at tage ud paa egen Haand. Giv dem Advarsler mod Kaadheder, dersom de i Robaad faar Lov at ro ud uden voksne.

9. Gaa ikke flere i en Baad, end at I er sikre paa, at den kan bære jer, og overbevis jer om, at Baadens Sider er tætte (ikke har slaet Revne.) Søg straks Land, hvis Baaden tager Vand ind.

10. Endelig bør alle, ældre som yngre, lære at kunne udføre et korrekt „kunstigt Aandedræt“ (Schäfer-Metoden)

Det „kunstige Aandedræt“, og hvad dertil hører, er lært i Løbet af en halv Time, og sikkert vil de fleste af os — før eller senere i vort Liv — komme til at staa overfor Tilfælde, hvor den hurtige Paabegyndelse af „kunstigt Aandedræt“ kan være af afgørende Betydning for Redningen af et Menneskes Liv.

Grindringsliste.

Allinge-Sandvig.

Afholdelsesforeningen: Fm. Karetmager Andr. Pedersen.

Aldersrentendb.: Fm. Murer Edb. Holm.

Allinge-Sandvig Stenbærers Sygefælles Fm. Hans Madsen, Sæne.

Kasf. Carl Jørgensen, Strandvejen.

Allinge Sygefælles Sygeplejeforsikring Fm. Frederik Pedersen.

Blaa Kors: Fm. Murer Edb. Holm.

Borgmestertorret 2-4 Eftm.

Brandinspektør: Smedem. Carl Petersen

Bornholms Brandforsikringskassens Sognekomm. Alfred Larsen.

Dampskibsexpeditionen, aaben ved Skibenes Ankomst og Afgang Tirsdag og Fredag Eftm., Mandag og Torsdag Eftm.

Folkebiblioteket (Borgerstolen 1. Sal Løsestuen Søndage fra 5-9 Eftm. Udlaan Mandag og Fredag 7-8, samt Tirsdag 3-4.

Folkeregistret: Kommuneamtoret, Good Templar Ord.: Fm. Carl Lindgren.

Hjælpekasen. Form. Frt. Petra Møller. Kasjerer Fru Afr. Petersen.

Jernbanest. Varehuset aaben for Gods 8,30-12 og 2,30-6.

Ræmmerkontoret 10-12 og 2-3. Lørdag tillige 6-8.

Rirkeværge 3-4.

Saane- & Distriktoambanen 2-4 Eftm. Postkontoret. Allinge Søndage 9-12 og 2-6. Sandvig 9-12 og 3-6

Slagteriets Udsalg paa Lindeplads.

Tlf. 45.

Karbonade, Mørbrad og kogt Skinke frisk hver Dag.

KØREPLAN.

(Gældende fra 1. Juni)

Rønne-Allinge-Sandvig.

Hverdage.

7,45	12,45	16,10	19,00	Rønne H. Ank.	10,45	15,10	18,35	21,40
8,00	13,00	16,23	19,15	Nyker	10,29	14,54	18,22	21,24
8,10	13,10	16,31	19,25	Klemensker	10,19	14,44	18,14	21,14
8,24	13,24	16,43	19,39	Rø	10,05	14,30	18,02	21,00
8,36	13,36	16,53	19,51	Tein	9,53	14,18	17,52	20,48
8,44	13,44	17,00	19,59	Allinge	9,45	14,10	17,45	20,40
8,50	13,50	17,05	20,05	Sandvig Afg.	9,40	14,05	17,40	20,35

Endvidere løber Tog fra 1. Juli til 15. September:

Afgang Rønne 10,00 — Ankomst Sandvig 10,55

— — 22,05 — — — 22,55

— Sandvig 7,35 — — Rønne 8,35

Fra 1. Juli til 17. Aug. — — 12,35 — — — 13,30

Kun Lørdage fra 1. Juli til 15. September:

Afgang Sandvig 23,05 — Ankomst Rønne 24,00

Søn- og Helligdage.

7,45	13,00	16,10	19,15	22,05	Rønne H.	10,10	15,25	18,40	21,45	0,10
7,59	13,14	16,24	19,29	22,18	Nyker	9,55	15,10	18,25	21,30	23,56
8,08	13,23	16,33	19,38	22,26	Klemensker	9,46	15,01	18,16	21,19	23,47
8,21	13,36	16,46	19,51	22,38	Rø	9,33	14,48	18,03	21,05	23,36
8,32	13,47	16,57	20,02	22,48	Tein	9,22	14,37	17,52	20,53	23,26
8,40	13,55	17,05	20,10	22,55	Allinge	9,15	14,30	17,45	20,45	23,19
8,45	14,00	17,10	20,15	23,00	Sandvig	9,10	14,25	17,40	20,40	23,15

Endvidere løber Tog fra 1. Juli til 15. September:

Afgang Rønne 10,00 — Ankomst Sandvig 10,55

— — 0,15 — — — 1,10

— Sandvig 11,50 — — — 12,45

Aakirkeby-Gudhjem.

Hverdage.

7,55	10,50	13,20	17,00	20,30	Rønne-Nexø	9,20	12,10	14,45	18,20	21,55
8,41	11,33	14,06	17,42	21,16	Aakirkeby	8,32	11,27	13,57	17,35	21,09
8,51	11,42	14,15	17,52	21,26	Almindingen	8,22	11,17	13,47	17,25	20,59
9,10	12,00	14,32	18,10	21,45	Østermarie	8,05	11,01	13,29	17,08	20,55
9,21	12,08	14,40	18,20	21,55	Østerlars	7,55	10,52	13,20	16,59	20,30
9,30	12,18	14,50	18,30	22,05	Gudhjem	7,45	10,42	13,10	16,50	20,20

Søn- og Helligdage.

Gudhjem	7,45	10,20	13,05	17,30	19,50	22,05
Østerlars	7,55	10,29	13,14	17,39	20,00	22,14
Østermarie	8,05	10,38	13,23	17,48	20,10	22,23
Almindingen	8,22	10,55	13,41	18,05	20,30	22,40
Aakirkeby	8,32	11,04	13,50	18,15	20,41	22,50
Rønne-Nexø	9,20	11,50	14,40	19,00	21,25	23,30

Rønne-Nexø	7,55	10,25	13,15	17,40	20,00	22,10
Aakirkeby	8,41	11,11	13,59	18,23	20,46	22,54
Almindingen	8,50	11,20	14,09	18,32	20,56	23,04
Østermarie	9,07	11,36	14,26	18,47	21,15	23,21
Østerlars	9,15	11,44	14,35	18,56	21,25	23,30
Gudhjem	9,25	11,53	14,45	19,05	21,35	23,40

Palmehavens nye Parketsal.

Daglig Eftermiddags- og Aftskoncert samt Dansant.

Sylteglas og Syltekrukker

i alle Størrelser. **Henkogningsglas** af bedste Facon og Kvalitet. Gummiringe, Henkogningskedler, Frugtpressere, Syltesprit, Syltepulver, Celophon og Pergamentpapir, Syltesukker og Krydderier anbefales til billigste Priser.

P. C. HOLM, ALLINGE.

Strandhotellet

har aabnet Sæsonen og anbefales det ærede Publikum.
1ste Klasses Varer. Moderate Priser.

Ærb. Fr. Bidstrup.

Politi. E. A. Larsen, Allinge, L. P. Mouritzen, Sandvig. Kontor Strandvejen.

Storstensfejler E. N. Nielsen. Tlf. Hasle 43.

Sparekassen 9-12 og 2-4.

Stempelfital i Sparekassen 9-12 og 2-4 Branddirektøren do.

Statsanstalten for Livsforsikring ved Statunef. Kofoed. Kontortid: 9-12 Fm.

Sygehuslægen 8-9 og 2-3.

Sygehuset. Besøgstid 11-12 og 4-5.

Sygekassen. Fm. Vager P. Holm. Kasjerer Herm. Mortensen.

Telegrafstationen 9-12 og 2-6.

Toldkammeret 8-12 Form. 2-5 Eftm.

Turistforeningen Østersøbadet „Bornholm“. Fm. Rasmus Mortensen.

Koncert - Dansant

Strandslot

Tirsdag, Torsdag Lørdag.

H. Reiner.

Blanchs Hotel

Søndag, Onsdag, Fredag.

M. Koch.